

SZENTES ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és esztőtörtélcön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 frt 25 kr., fél évre 2 frt 50 kr., egész évre 5 frt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
L. tized 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok cíuzendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel.

A város pénze.

Pandovics Döme görögkeleti lelkész és Szentes város iskolaszéki meg gimnáziumi bizottsági pénztárosát, a f. hó 4-ről 5-re viradó éjszakán, közpénzek elikkasztása gyanújában letartóztatották: ez a hír járt a f. hó 5 én már kora reggel szájról-szájra a városban, nem kis feltűnést és — bizonyos körökben még nagyobb megdöbbenést keltvén.

Ma, mikor e hírről megbizonyosodtunk — nem akarunk még a letartóztatás indokairól semmi bírálatot mondani. Első sorban úgy is a vizsgálóbíró tisztje lesz: teljes mértékben felderíteni ennek az ügynek ma még homályban levő egyes részleteit. A magunk részéről egyelőre a lesgzigorúbb tárgyilagossággal fogjuk itt elmondani a kinos eset előzményeit és részleteit.

Vadnay Andor dr. főispán a f. hó 4-én közigazgatási vizsgálatot kezdett tartani Szentes város háztartásában. E végből a vármegye egyik alszámvevőjével átvette a városi különféle pénztárak kizsáit, maga pedig, egy vizsgáló bizottsággal, melynek szakértő tagjai: Cicatricis Lajos dr. vármegyei főjegyző, Horváth Jenő II. alszámvevő és Győry Ferenc városi számvevő, jegyzője pedig Molecz Lajos közigazgatási

gyakornok — voltak, legelsőben az iskolaszéki és gimnáziumi bizottság pénztárának a megvizsgálására indult.

E czélból Magyar József h. polgármester útján felhívatta Pandovics Döme pénztárost a polgármesteri hivatalban való megjelenésre. A h. polgármester küldöttje Pandovicsot Sima Ferencnél találta meg és a pénztáros azt izente vissza a h. polgármesternek délután fél 3 órakor, hogy ő most semmiképen se jöhet, mert neki valami Simista pártterkezeletre kell felmennie a felsőpártra, hanem, ha a polgármester akar tőle valamit, hát írja meg és ő majd levélben felelni fog rá.

Ma a g y r József h. polgármester ekkor idézést küldött Pandovicsnak, melyben tudatta vele, hogy a főispán — törvényes joga alapján, pénztárvizsgálatot akar tartani, és azonnal való megjelenésre hívta 5t fel.

A kézbesítő városceled azonban Pandovicsot akkor már sem Simánál, sem a felsőpárti értekezlet állítólagos helyén nem találta fel, mire a főispán Aradi Kálmán rendőr-főkapitányt hívta fel a pénztáros felkeresésére és előállítására.

Ezenkoriban a vizsgáló bizottság, élén a főispánnal Pandovics lakására ment, hová délután 5 órakor — a pénztárost Simánál találta Aradi főkapitány azzal jött vissza, hogy Pandovics kijelentette, mi-

szint ő számadással csupán az iskolaszéki és gimnáziumi bizottság elnökeknél tartozik, a főispánnak pedig nem áll rendelkezésére.

A főispán és a bizottság erre eltávoztak a paplaktól, ennek őrzését két rendőrré bízván; egyben a főispán utasította Aradi főkapitányt, hogy vonatodása esetén — Pandovicsot állítsa elő.

Aradi Kálmán főkapitány ekkor csendőrökkel ment fel ismét Sima Ferenc házához, hol Pandovicsot tudta. A csendőröket kint hagyva, maga ment csak be a lakásra, hol azonban most csútl járt, mert Sima ezuttal kidobta; természetes hát, hogy útja meddő voltárol kellett a főispánnak referálnia, aki erre, törvényadta joga alapján Doroghy csendőrhádyot hívta fel Pandovics előállítására, aki különben Aradi főkapitánynyal most már azt az üzenetet küldte, hogy: ő nem pénztárosa többé a városi iskolaszéknek, sem a gimnáziumi bizottságnak, mert a délután folyamán mindkét állásáról való lemondását benyújtotta Burián Lajos elnöknel.

Doroghy csendőrpáncsnok Sima Ferenc lakásán találta Pandovicsot, Szánthó Lajos, Gondai Julia polg. leányiskolai igazgató, Pinter Gyula és Soós Ferenc társaságában.

TÁRCA.

Vallásosság.

Az anya így szól: Gyermekem,
Vigyazz, megcsókol Gaszton
És csókja oly nagy szerelem,
Mit nem tőr lany vagy asszony!

A pap türelmet prédikál:
Ha egyik orcad faradt,
A szentírásban írva áll,
Hogy nyujtsad más orcadat!

S Ilonka bölcsen szót fogad,
Megérti mit mond papja
És Gaszton most, ha csókot ad —
Mindkét orcaját kapja!

Dermes Ginő.

Nők és férfiak a sport terén.

— Irta: Kenyérmezei Árpád. —

Letünő századunk igen sok új és nemes dolgokat hagy a jövő nemzedék számára. Sok oly eszméket, melyeket ma még kételkedve fogad a társadalom, s amit — sajnos, igen sokan szeretnek ma még a divat hó-

bortjának, szeszélyének nevezni; a jövő század fiai azonban már bizonyára lelkesedni fognak azokért az eszmékért, melyeket a jelen haladokló százada hintett el az utókor számára.

A folyton működő, soha sem pihenő emberi ész a tudomány terén haladást, újítást hozott létre, de haladás észlelhető nemcsak a gépek és találmányok terén, hanem a sport, s főleg az igen udvós és áldásos hatású ember-sport terén. Mert beláttak már azt régen, s a lombikja mellett analízáló tudós sem tagadhajta meg, hogy az élet kez küzdelmeiben, az elemekkel vívó örökös harcban nemcsak szellemi, de fizikai erejére is igen nagy szüksége van az embernek. És furesán hangzik mégis, hogy az állam és a társadalom — különösen nálunk — csak az utóbbi időben kezd alaposan foglalkozni az ember-anyag fejlesztése, a testgyakorlati ügy kérdésével.

Az általános védkötelezettséggel bíró államokban pedig a sportélet ápolása áldásos és nagy befolyást gyakorol az ember-anyag fejlesztésére. És ez oka, hogy külföldön már évek hosszú sora óta az ember-sportnak minden ágát úgy a kormány, mint a társadalom kellően méltányolja és fejleszt. Mert hisz a katonai szolgálat sem egyéb, mint a különböző sportnemek folytonos és rendszeres együttes gyakorlása. Már most,

aki a katonai szolgálatot megelőzőleg is izte a sport különféle nemeit, u. m. a vivást, lovaglast, futást, gyaloglast stb. úgy az bizonyára nem igen riad vissza a katonai szolgálat terhének elviselésétől sem.

Az állam és a társadalom kétségkívül sok ezreket áldoz évenként a különböző állatfajok nemesítésének előmozdítására: s különösen a lötenyésztést mozdítja elő előnyösen a löversenyekkel. És a löversenyek rendezésével sikerült is a lötenyésztés iránt a társadalom minden rétegének érdeklődését felkeltetni; úgy, hogy ma már alig van nagyobb vidéki város, hol az évek egy bizonyos szakában löversenyeket ne tartanak.

Ha az emberanyag fejlesztésére csak felényi áldozatot is hozna az állam és társadalom, úgy bizonyára már nagy lendületet vett volna nálunk is az ember-sport, s az által fajunk erősbödését sokkal előbbre vittük volna. Már pedig ezen körülmény is megérdemel annyit, hogy behatóbban foglalkozzék vele úgy az állam, mint különösen a társadalom.

Kétségkívül már nálunk is tétettek intézkedések az állam részéről az ember-sport fejlesztése érdekében, különösen az utóbbi időben. Amde honi sportunk különösen az irányban vár fellendítésre, hogy ne csak az iskolai tornázásra szoríttassék, hanem a felnőtt, megletebb korú, tehát már az iskolá-

Előmutatta a főispán rendeletét, Sima Ferencz dühöngött, hogy majd lesz ezért a főispánnak; de Pandovics Döme a csendőrfedezettel hazament, míg egy csendőr jelentést tett a főispánnak az előállításról.

A főispán és a bizottság ekkor — már esti 9 óra tájt volt az idő — Pandovics lakására mentek, hol a lelkész úr előbb nagyhangon adta volna a sértődöttet, de aztán ismételte, hogy ő nem iskolai pénztáros többé, lemondott az állásról, sőt vakmerően azt hazudta, hogy az iskolai pénzkészleteket és pénztári irományokat átadta már Buriánnak.

Pandovics Dömét gondos őrizet alatt hagyva, a bizottság ekkor Burián Lajos lakására ment, aki kihallgatva eladta, hogy Pandovics nála a lemondását tényleg benyújtotta, átadott neki továbbá egy kulcsköteget és egy tárcát 800 ft tartalommal.

A bizottság, most már Burián Lajossal visszatért ekkor Pandovicshoz, aki bevallotta végre, hogy a pénztári iratok nála vannak. Ez iratokhoz nyitotta fel a zárat a Burián által átadott kulcs és ahogy az iratszékényt felnyitották, a képzeltet legnagyobb rendetlenségben találtak mindent, elintézetlen, elkönyveletlen kiadási és bevételi iratok halmaza közt pedig 222 ft 01 krt.

Megkezdtek hát a rendetlenség rendezését, a rovancsolást. Kitént annak kezdésekor, hogy az iskolaszéki pénztárkönyvbe Pandovics Döme 1896. június hó óta egyetlen leány bevételi és kiadási tételt se könyvelt el, továbbá a vallomásából kitént, hogy ő a Buriánnak átadott 800 ftot állítólag azért vette magához, mikor Simához délben felment, mert nem tudta, nem-e lesz valami iskolai fizetési valója, ami miatt nem akart hazamenni a lakására.

A rovancsolás befejeztével pedig kétségbe vonhatlanul kitént, hogy a Buriánnál volt 800 ft-on és a Pandovics szekrényében talált 222 ft-on túl még mintegy 800 ft iskolapénztárnak semmi köze nem lehetett. De hát ezt nem is fogadták el elszámolásnak.

Megkísérelte elszámolásba hozni az iskolapénzből egy általa, mint kezes által beváltott tanítói váltót 150 ft értékben, amihez az iskolapénztárnak semmi köze nem lehetett. De hát ezt nem is fogadták el elszámolásnak.

Éjfél után 2 óra volt, hogy a vizsgálat befejeztével a jegyzőkönyv felvételéhez fogott a bizottság. A főispán ezt a lakás más szobájában akarta végezni, hol — nem kis meglepetésére — Pintér Gyulát és Varga Bénit találta, akik azt a csudálatos kijelentést tették, hogy — ökvendégei így a hajnali órákban Pandovicsnak.

Persze — ahogy felszólították őket, hogy most nincs ideje a vendégeskedésnek: szépen elkotródtak.

A jegyzőkönyv felvétele után pedig a főispán kijelentette Pandovicsnak, hogy — miután itt hivatalos pénzek elsikkasztásának gyanúja forog fent, törvényes jogánál fogva elrendeli az előzetes letartóztatását. A 600 ftot, 222 ftot és az iratokat zár alá vették. Doroghy csendőrpárancsnok meg eljárt szomorú tisztelő, letartóztatta Pandovics Dömét, a Simisták ez oszlopos erkölcsbiráját, aki megtörtén vette tudomásul a főispán erélyes intézkedését.

Ez a száraz, cskornyátlan tényállítás egyelőre elég is ennyi e szomorú s milyen szegénytelen, épp olyan sajnálatos ügyről.

A takarékpénztárak és Sima Ferenc. Avatok kézből kapunk az alábbi sorokat, miket bizonyosan érdekel fog olvasni a közönség, de tisztelni fog talán tőle a felrevez-

tettek szeméről is a hályog. A közlemény ezeket mondja:

„Utána néztem, mi alapja van Sima Ferenc azon állításának, mi lapjában, a Szentesi Lapban hirdet, mintha a szentesi takarékpénztárak vagyoniilag igyekeznek megkárosítani őt az által, hogy a neki nyújtott hitelt visszakövetelik?”

A való igazság a következő:
1. Sima Ferencnek a Szentesi Takarékpénztárnak lejáró egy elfogadománya szeptember 22-én; a második október 14-én; a harmadik november 1-én és a negyedik szeptember 1-én. Sima Ferenc sem a lejáró váltók meghosszabbítása, sem a kamatok fizetése iránt nem tett egy lépést sem. A nevezett elfogadományok, törvény értelmében meglettek óvatolva a kezesek ellen. November hó második felében, tehát két egész hónappal az első lejárattal, az intézet igazgatósága elrendelte a követelések per útján való behajtását.

2. A Szentesvidéki Takarékpénztár még az év derekán szintén per útján volt kénytelen követelni váltókövetelésnek kamattal Sima Ferenc ellen.

3. A Csongrád megyei Takarékpénztár még augusztus hónap felszólította Simát, hogy szeptember hónap esedékes váltótartozásaira legalább 10 száztól törlesztést kíván. Szeptember hó 8-án Sima Ferenc sajtóközleg írt levelet intézett a takarékpénztárhoz, melyben azt kérelmezte, hogy engedjék meg neki, miszerint most ne törlesszen, annál is inkább, mivel a legközelebbi lejáratok készpénzzel fogja beváltani ezen elfogadományait. Az intézet levélben adta tudomására Simának, hogy kérelmét teljesíti és egyszerre mint tudomásul veszi, hogy a december hónap követő lejárathoz váltóbeli tartozásának emerecskeskét meg fogja fizetni.

November hónapban aztán levélben emlékeztette Sima Ferencet az intézet, hogy saját igéretéhez képest, a december hónapban lejáróan elfogadományát készpénzzel beváltani sziveskedjék.

Íme, így jartak el Sima Ferencel a szentesi takarékpénztárak.

Sima Ferenc aztán november hó 29-én férfi és asszony-népgyűlést tartott a 48-as körben. Valótlan panaszok kíséretében intó háború hirdetett a takarékpénztárak ellen, melyek hibásak, egyedül hibájuk csak az lehet, hogy hosszú évek óta sokkal több túrelmellel és türelemmel voltak — mint bármelyik más adósok — Sima Ferenc iránt, ki most arra ösztökéli ezt a jöhízemű közönséget, hogy az ő általa alakítandó ipari és mezőgazdasági szövetkezethez hordogassa megkarakított állárait.

És ebből a czéllból mondta fel, mint a ref. egyház főgondnoka, a nevezett egyház

ból kikerült ifjúság testedzésével is foglalkozzék. Mert a számos tapasztalat azt bizonyítja, hogy az iskolából kikerült ifjúságnak igen csekély része gondol arra, hogy szellemi képességeinek fejlesztésével egyenlő arányban növelje továbbra is fizikai erejét. Az orvosi tudomány pedig, de magatapasztalat is már rég bebizonyította, hogy az emberi test fejlődését mily hatalmas arányban módítja elő a torna és az atletikai gyakorlatok rendszeres üzése. És hogy fiatalagunk testi ereje mennyire el van hanyagolva, azt szomorúan tapasztaljuk különösen a sorozások alkalmával be nem váltak nagy számából. Pedig a testedzés, a torna és lovagjátékok már nálunk régi keletűek, tanácsokdnak erről régibb irataink, történelmünk. Csakhogy abban az időben nem a német rendszerű tornaszatot kultiváltak, hanem inkább a gyakorlati életben is értékesíthető sportnemeket karoltak fel.

A megélhetés nehéz feladata nem tesz különbséget, egyaránt harca szolítja az ifjúságot, a gyöngét úgy mint az erőset, ez a harc pedig igénybe veszi nemcsak a szellemi, de a fizikai erőt is.

És őseink vajon nem-e így küzdöttek lovag- és torna-játékaikon a cserkoszoriért? és gyakran még hölgyeik birhatóságért is. Miért ne lennének méltók őseinkhez; ragad-

junk meg minden alkalmat arra, ami testi erőnk és ügyességünk fejlesztésére irányul.

Vajha hölgyeink is méltóan elődeikhez folklentek fiatalagunkban a becsüvyagt a küzdelemre. Hisz vetélkedésinken már megjelenésük által is vonzó hatást gyakorolnak; hát ha még elsősegekben és nagyobb climérésben is részesítenék a férfias erőt és bátorságot. Pedig épen ők: a gyöngébb nem nagyon is rászorulnak az egész életlen át a férfi erejére és támogatására.

A társadalom, amely eddig bizony elég közömbös volt az embersport iránt, itt az ideje, hogy tegyen is valamit ennek érdekében. Ha a lovásenyekért tud lelkesedni, miért ne tudna a társadalom saját erőnk produkálásán, az atletikai viadalokért is lelkesülni.

Szinte elszorul a mélyebben gondolkodónak a lelke, ha végigtékit az új ezeréves hajnalán mai fiatalagunk nagy részén. Micsoda vattába bujtatott, lézengő, szánalmas, beteg alakok; hová satnyult dicős Árpád vezér büszke faja! Nézzük meg, tegyük összehasonlítást régi szobraink s képeinkkel, aztán vegyük elő azokat a múzeumokban őrzött hatalmas fegyvereket, ugyan fiatalagunk közül hány bírná csak megmozdítani is, melyekkel pedig őseink egész hadjáratokat küzdöttek végig.

Hát biz ez így atgodolva nagyon szomorú; de még nincs elveszítve minden, az állam és a társadalom már megmozdult s tudatára kezd ébredni annak, hogy ifjúságunk testi erejének fejlesztésével is foglalkozni kell.

Hát hölgyeink, vajjon befogadhatók, beillenek-e a testgyakorlat, a sport keretébe? Bizonyára igen. Hisz századunkban annyit haagoztatják a nőemancipációt, hogy hölgyeink nagy része már is emancipáltnak valja magát és ezt el is árulja nyíltan viselkedésében, tetteleiben és egész méltan, mert ugyan nem-e az általános nőemancipáció felé halad mindaz, a mi a nők érdekében történik? Ma már hölgyeink lehetnek csak úgy mint a férfiak, egyetemi hallgatók, kinevezett állami hivatalnokok, s már is bebizonyították, hogy pontoság és megbízhatóság tekintetében egy csöppet sem maradnak hátrább a férfiaknál. És ha nézzük az alsóbb néposztályokat, vajjon a nő nem-e mindenütt ott van, ahol a férfi? A munkából épen úgy kijut a része, mint a férfinak. És ha már a hölgyek ily tevékeny részt vesznek a létért való küzdelemben, igyekezzünk is őket olyanokká nevelni, akik e nehéz s nekik kétszeres nehezebb küzdelemben meg is állják helyüket.

A külföldön a nők a férfakkal egyenlően lelkesülnek a sportért; nálunk csak a 10

10.500 forint betétjéről a Csöngrádmegyei takarékpénztárnál. Ebből a czéllől hirdeti és hirdetteti, hogy fölmondatja a város által, a gimnáziumi bizottság által, az iskolásköz által kezelt jótékonycéllú alapítványokat mint takarékpénztári betéteket. Ebből a czéllől kapacitálatnak a polgárok, hogy betéteiket mondják fel minden intézetnél, s majdan vigyeék a Sima Ferenc bankjába, amely bank éppen oly nagy osztalékot fog fizetni a részvényeseknek, mint amily nagy osztalékban részesülnek a szentesi első könyvnyomda részvénytársaságnak és a Sima Ferenc-féle gőzmalom részvénytársaságnak részvényesei.

Ez pedig még mind nem elég, hanem alkalmas hangon tartott hírlapi közlemények által (Szentesi Lap, Alkotmány, Magyarország, Magyar Hírlap) az intézettel visszleszámitolási viszonyban álló fővárosi pénzintézeteket úgy meg kell rémiteni, hogy azok akar részben, akár egészen fölmondják a híveik a helybéli pénzintézeteknek.

Amint mi meggyőződünk, a mi pénzintézeteknk teljesen jól érik magukat e nagyhangú rémitések közepett s teljes szilárdsággal és kezeséggel felelnek meg mindazon ingatlan, amire ők let hivatásuk jogosítja és kötelezi.

A kínk csak egy csekély eszerekeje van, az elmondottak alapján igazságos ítéletet formálhat magának arról: mivel szolgálják rá a szentesi pénzintézetek a Sima Ferenc jeremiási siralmaira.

Két modern betegség.

Korunk két nagy betegségben szenved. Az egyik testi, a másik a lelki. Az idegesség és sikkasztás, e két démen, melyek mind-egyike majdan ismeretlen volt az előbbi századokban, pusztít aggasztó mérveket az emberi társadalomban. Az egyik az egyes embert öli meg, az utóbbi az egész társadalmat teszi tökére és mélyelyzi megerősítésben. Mindkettő egyformán veszélyes és az egész emberiségre kiható eredményeket szül. Ha e két betegség akadálytalan pusztulhat és terjedhet tovább oly rohamosan, mint e században, úgy nemcsak a megszánt az ember lenni, tesiben s lélekben egyaránt.

A legsúlyosabb orvoslásra van tehát szükség, ha az emberiség vesztét nem akarjuk, gyógyszer, alapos és hathatós gyógyszer után kell néznünk. Az orvos, meliktől orvos-ságot nyújtanak, kutatja a betegség okait. Nem sok kutatás kell és megtalálja. Az egyiknek oka a túlfeszített szellemi munka, a másiké a lélek sivatagsa, a nemesbűb erzelemek és akaraterő hiánya. Mind két-

tőben nagy része van a mai kor iskolájának.

Avagy a számos stúdiummal, melyek nek mindegyike tele van felesleges, csak a feledésnek tanult dolgokkal, nincs e túltelhelve a még a fejlődés stádiumában lévő gyermeki elme? Avagy van a kellő nevelő hatással korunk iskolája? Neme-egyeoldala- lag csak az ész van leginkább kiművelve a lélek többi részeinek: a szív, kedély és jellem rovására?

Ha párhuzamot vonunk a régebbi és a mai kor iskolája közt, nyíltan láthatjuk, hogy a régebbi ifjú nemzedék jóval kevesebb tudománnyal ugyan, de annál több testi és lelki erővel felruhazza került ki iskolájából.

Nem hozott ki magával számos kitünő osztályzatot s a világra szálló eszméket, de igenis előzta magával az iskola szellemét és nem sok, de egykét kitűnő tanítója jellemet úgyanyírra, hogy még 60 éves korában is megiehetett ismeri gondolkodás módjáról, szellemi világáról s jelleméről, mely iskolában végzett és melyik tudós professzornak volt növendéke.

Elmondhatjuk-e nyugodt lélekkel, hogy tud ma iskolánk ily, a növendék egész jövő életét befolyásoló hatást gyakorolni? Fajdalom, nem!

Mi ebből a következtetés? Neme- úgy kell tennünk, mint az egyszerű orvos, ki betegét füstölő és illatszerekkel telített fülazót meleg levegőjű szobában, csuda gyógyszerkötől körülveve találva, még a esetléd beszólitást is roppant nagy idővesztésnének tartotta, Irgalmatlan kézzel törte ki az ablakot, hogy mielőbb az egészséges ude levegőnek adjon helyet és dobaltá ki a sokféle gyógyszer, melyek épen sokféleségük miatt nem adhatnak életet?

Irgalmatlan kézzel kell tehát kitűni az iskola ablakát, hogy abban természetesség foglalja el a mindeben tudományos rendszerü, mesterséges szellemnek helyét. Irgalmatlan kézzel kell kidobni a felesleges s az emberi- ség boldogítását fennem hagyható külön- nél különböző tárgyargyakat. — Szágonan megrostalni nem a növendékeket, mint újabban nagyon is hátra kapott, mivel a legtöbben esetben a közepes rétegségi tanulókból a társadalomnak hasznosabb tagjai vállhatnak, mint a zenikből — hanem a tantargyakat és tananyagot, hogy azal a gyengébb, fejlettnek növendék is könnyen, egészséges kockázatosága nélkül megbirkózhassék.

Ha ez megtörténik, jut ideje a növendéknek az ő gyermeki sórákosaita, ját-szás és (de nem fejelemeztet) tornázásra, mely közben teste kifejlődhetik egészséges,

kifejlődött testben a lélek is erősebb lesz s majd az élet küzdelmeiben uralkodni tud a testen és testiségeken, nem veszi el tevékenységet akkor, midőn arra a legnagyobb szükségre lesz az ifjúból férfivé fejlődött embernek.

Csak ily alapos s gyökeres orvosságtól várhatjuk az idegbetegség — melynek csirája minden bizonytal a iskolában van, kis térre szorítást.

E gyógyszer segiteni fog a másik betegségén is, amennyiben a tanítónak nem kelléven attól tartani, hogy növendékével a kiszabott tananyagot nem lesz képes elvégezteni, tanítása közben megiegradhat minden alkalmat, mellyel növendékéi lelkületére, gondolkodás-módjára, jellemére hathat és ez a hatás a fogékony gyermeki lélekben maradó dandó fog lenni.

Szóval, megszűnővén az iskola pusztán tanítészét s a tanító csupán tanító lenni, az iskola szelleme az életben is látható lesz s a tanító faradozása meg lesz jutalmazva növendékéi szeretete és köröcséi, jelleme által. Ha azt akarjuk, hogy az iskolának meg legyen a kellő befolyása a növendék életére, annak nevelő intézetét s a tanítónak okvetlenül nevelővé kell lennie.

Fogjanak tehát kezét szülők és tanítók, pedagógusok és laikusok haladéktalanul, tegyenek meg mindent arra nézve, hogy az iskola inkább nevelő, mint tanítóbizetetté legyen mielőbb. Ha ez megtörténik s az irányadó körök is megieszik a magukét az iskola gyökeres reformálására, megszűnnek mindennapiakká lenni az olyan megdöbbenő büntettek, hogy egy teljesen iskolázott, műveltt, tudományos egyén egy közönséges műveletlen eszléd bünye való csabításának ellent ne tudjon állani és egy a legműveltebbnek egyének között elterjedt közönséges bünye, alopásra vezetmedjék.

Elöre hat! Ugy társadalmi, mint egyéb téren kövessünk el mindent, hogy a szellem túlterhelése legalább az iskola falai között a fejlődő ifjú nemzedéknel szűnjék meg, úgy ki fog győzgulni az emberiség a XIX. század két legnagyobb betegségéből.

Egy tanító.

UJDONSÁGOK.

Szentes, 1896. december 6.

— **A Pandovics-ügy.** A görög-keleti lelkész szenzációs hünyűgében, melyről első cikkünkben bővebben írtunk, a vizsgálat megiejtésére tegnap vártek már a szegedi kir. törvényszék kiküldött vizsgálóbíráját. Molnár Elemér törvényszéki bírót, ki azonban hihetőség csak a mai napon fog Szentesre érkezni. It említtük föl, hogy a vármegye számvevőség tegnap délelőtt vizsgálatot tartott a polgári leányiskola igazgatójánál, Gondán Julíanl is, s ezen vizsgálat adatai, valamint a letartóztatott lelkész újabb kihallgatása során talált okmányok, a hiányból 200 forintnak hováfordítását igazoltak. Különben dr. Szántó Lajos és Dónát István tegnap délután 800 forint adtak át Magyar József h. polgármesternek a hiány fedezésére, ki ezen összeget az alispáni hivatalhoz szolgáltatatta be.

— **Gyűlések a vármegyén.** Mint erről már hírt adtunk, vármegyénk törvényhatósági bizottsága a f. hó 14-én tartja évnegyedes rendes közgyűlést. Ezt megelőzően, a f. hó 11-én délelőtt az allandó választmány ülésze a közgyűlési ügyek előkészítésé céljából, délután pedig a számbíráló-bizottság ülésze; 12-én aztán a közigazgatási bizottság tartja rendes havi gyűlést a szokott helyen, délelőtt 10 órakor, míg 13-án, szintén délelőtt a számonkérő szék ülésze.

— **A pusztaszéri emlék.** Úgy írtuk lapunk előző számában, hogy a kormány kiküldöttéi a f. hó 2-án vizsgálják föl a milleni-

versenyek iránt mutatnak nagyobb érdeklődést. Pedig ez nem jól van így, mert az ember-sport főlege helyezendő minden mas sportnak, mert ez által saját fajunk erősbödését mozditjuk elő; ilyen magasasos cél eléérésre pedig lehetetlen, hogy hölgyeink is ne kudenének az eszme diadala iránti társaság érdekében.

A mi pedig a nők sportüzését illeti, ez oly théma, melynek megoldására egyedülök vannak hivatva. Hogy a sport különböző nemével foglalkozó hölgyek ma már nem tartoznak a ritkaságok közé, azt tudjuk, s annak idején a bécsi Hartl-féle vivoiskola amazonjai be is bizonyították, hogy szép, gömbölyű karok és kezek nemcsak a kőtőtü, de a kardforgatásra is alkalmasak. Nekem magamnak is Budapestben, nemcsak egy igen ügyes hölgy tanítvánnyom volt, köztük különösen a népszínház kiváló művésznője Küry Klára, aki nagy kedvelé és egész odaadással tanulta a kardforgatás ferasztó, de nemes gyakorlatát, azután a szabadkai szintársulat két művésznője, Hananel Aranka és Csige Erzsike, kik lelkes barátai a különböző sport-nemeknek.

Hogy hölgyeinknek van e szükségük a sportüzésre? Ez oly kérdés, melyre bárki nyugodt lelkiismerettel fel lehet igennel. Már csak egészségégi szempontból is tanácsos hölgyeinknek a sporttal foglalkozni, mert mint a tapasztalat bizonyítja, soha hölgyeink kö-

zött nem uralkodott annyira a migrén, idegesség és még Isten tudja hányféle variációja a nem kellő mozgás által létrejött betegségeknek, mint most; pedig nem mondhatni — hölgyeinknél a sétálni kedv fokozódott mérven uralkodik és hogy ez így van, erről meggyőződhetünk, ha barmelyik nap délen avagy alkonyan végigtekintünk nem csak a főváros, de bármelyik vidéki város korzóján vagy sétáltára alkalmas helyén. Pedig az a sétálás, amit hölgyeink tesznek nagyon kevés arra, hogy az által az egészséges testnek megfelelő mozgást nyújtsunk. Hatha most még tekinthez vesszük a divat által feltalált mindenféle szorító, húzó, kímzó toalettetek, a melyek nem kis mértékben akadályozzák a testet a szabad mozgásban, úgy hogy hölgyeink szinte sietve végzik sétájukat, hogy otthon, megszabadulva kényelmetlen öltözfélaktól, szabadon lélekeztek vehessenek.

Hölgyeink maguk is tudják, s érzik is bizonyára, hogy az ő szervezetük is megkívánja a sportgyakorlatokat, s én nagyon hiszem, hogy az új ezerév derengő hajnala megfogja világitani azt az utat, meg fogja jelölni az irányt, a melyen haladva, a sport és az athletika téren a hazának ép, erős fiaikat és egészséges, nem sápadt, migrénes leányokat nevelhetünk.

Ez lesz az új ezerév bizonyára legszebb és legnagyobb diadala!

umi pusztaszeri Árpádemléket és ugyanakkor at is veszik azt. Most azonban arról értesülünk, hogy a f. hó 2-án csupán az emlékmű műszaki fölvizsgálása történt meg és az ünnepies átvétel elmaradt, mivel abban az uradalom — tekintve az ott most folyó nagyszabású vadászaton, nem vehetett volna megfelelően részt. Az ünnepies átvételt tehát később történik majd meg és Pallavicini Sándor őrgórf, mint vendéglátó gazda, impozáns akarája azt rendezni külső fényben is. E hírről kapcsolatban említjük meg, hogy a Pusztaszeren vadászó Miklós orosz nagyherceg a napokban szárnysegédje és Pallavicini őrgórf kíséretében szintén felkereste a pusztaszeri évezerek romokat és a monumentális Árpád-emléket, melynek szemlélésében hosszasan elmerült.

—**Városi közgyűlés.** Szentes város képviselő-testülete közgyűlést tart a f. hó 7-én, holnap délután 9 órakor, a túl a kurcai tanácskozó tereben. A gyűlés 5 ügyet felölő tárgysorozatában a legfontosabb a helyigazgatási felügyelői rendeletének tudomásul vétele, mellyel Búrán Lajos a polgármesteri állásból lecsapott és az abból folyó intézkedésekben való határozathozatal. Ezenkívül lesz a kereskedelemügyi miniszter egy vasúti leirata; jelentés a vadászterületek bérbé adásáról s egy másik jelentés a városi pénztárak november havi vizsgálatáról.

—**Pályázat közégi II. jegyzőségre.** Mágocs község a közigazgatása gyorsabb ellátása érdekében egy II. jegyzői állást rendezésért, melynek betöltése céljából a tisztviselői járás főszolgabírója most pályázatot hirdet. A pályázat határideje a f. hó 18-ka, mely időig a kérelmek felszerelt kérvények a nevezett főszolgabíróhoz Mindszentre küldendők. A pályázattal illető közlekedési feltételek lapunk mai számának erre vonatkozó hivatalos hirdetményében találják az érdeklődők.

—**Hegyi páter misepénzei.** Hegyi Antal csongrádi plébános, aki Schusztér Konstantin váci püspökhöz az 1892. képviselőválasztás idején intézett nyílt levele, hangos politikai szereplése és számos sajtópöre révén nagy nevezetességre vergődött, a váci szentszék javadalmától felfüggesztette és a plébánia jövedelmeinek kezelésére adminisztrátort rendelt melléje. Így írja ezt meg néhány fővárosi napilap. Hegyi Antal szuszpendálása nagy feltűnést keltett a váci klérus körében, amely meglepetéssel értesült afelől, hogy e nagyvérű, de még nagyobb hangu pap felfüggesztése korántsem politikai okból és a püspök többszörös megértése, hanem az általa egybeszedett nagy összegű misepénzek (intentiones erga sacra) körül tapasztalt visszaélések miatt történt. Hegyi páter ugyanis évek során tömérdek alapítványi pénzt szedett össze, a melyekről nem volt képes kimutatni, hogy ő, vagy más paptársá elmondta volna az ugyanevezett intenciók fejében elmondandó miséket. A misepénzek külföldi kezelője többször sürgetés után az ügyet Hegyi egyházi főhatóságánál, Váccon jelentette fel. Schusztér Konstantin dr. püspök az ügyet a váci szentszék ítétele alá terjesztette és az, mivel ismételve sikertelenül szólította fel Hegyit az elszámolásra, végre hosszú tőrés után kénytelen volt felfüggeszteni a plébánost, a ki maga is tagja a szentszéknek és az egyházmegyének igen nagyreményű tagja volt püspöki titkári korában.

—**Vadászó főurak.** A fényes főúri vadászból, mely hétfőn vette kezdetét Pallavicini Sándor őrgórf uradalmában, már irtunk. Vendégül látja e vadászaton az algyői uradalom ura Miklós orosz nagyherceget, aki kisebb kísérettel jött Magyarországra. Szárnysegédén, Narskin udvari tanácsoson kívül 4—5 szolgáltevő személy van vele. A vadászat persze gazdag eredménnyel járt. Azért nevelik egész éven a vadat, hogy most a herceg urak puska-csőve elé hajtsák egész falkában. Annyi a facán a tőmörkényi majorságban, mint nyáron a szűnyög.

Miklós orosz nagyherceg, úgy jelentik nekünk a vadászat színhelyéről, pompás kedvében van. A hatalmas orosz úrnak, aki ősles a természetére és korra nézve 50-es már, tetszik igen nagyon a vadász, szép magyar föld. Korán kel, nagy kedvvel megy a vadászatra, hanem ami a szót illeti, azt nem igen pazarolja. Kevés beszédű nagyon.

Hétfőn, a vadászat első napján a tőmörkényi majorban ropogtak a roppant előkelő puskák. Hullott a vad jobbra s balra tömegesen. Esett összesen 800 darab nyúl, 500 darab facán. Ebből a szakmányból maga a kisázsiai orosz hadseregek fővezére és Muktar pasa egykori leverője 450 drb. vadat ejtett el. Tegnapielőt a hantházi majorságban folytatták a vadászatot, melyet rendszeresen reggel 9 órakor kezdenek meg. Délben fejedelmi lakomát rendezett az algyői uradalom úrnője vendégei részére.

A lakománál cigányok játszottak egyenesen az orosz nagyherceg óhajására. Hétfőn délután este a szentesi cigányzenekar mulattatta a társaságot. Kedden pedig a dorosmai tamburások játszottak az ebédnél. Az orosz nagyhercegnek tetszett a füstös magyarok primitív, de szépen szóló muzsikája.

A társalgás németül és franciául folyik. Az őrgórf lehozta a bécsi szakács művészetét, ez főz, süt nyakra-főre egészen f. hó 8-ig, anneddig a vadászat tart.

A nagyherceg érdeklődik szemléli meg az uradalom gazdasági berendezéseit. Különösen tetszenek neki a hatalmas ménések és gulyák.

—**Ápa és fű.** A legnagyobb drámacsináló az élet, melynek tragédiáihoz fogható csak az igazán isten kegyelméből való lángelmének sikerült, megkoncipálva a világot jelentő deskákra vinniük. Az élet nagy mester, nem egyszer állítja szembe egymással a vérség legzorosabb köteleiben levőket — születtek a gyermekükkel is. Ilyen kis családi dráma, mit az élet csinál, a IV. tized 757. h.z. alatt lakó Sipos József meg az Ádám fiáé is. A f. hó 4-én délelőtt, a fentlelő háztól lelkendezve futottak a rendőrségre, hogy jöjjenek segítségül hamar, mert a Sipos Ádám ásoval támadt az apjára, talán már a gonj is ütötte. A rendőri kiküldött kiszállt a helyszínére, Sipos József bekötözött orral találta, melyet fia Ádám tényleg egy ásoval vágott meg. A fiú azonban, embernyi ember maga is, határozottan úgy adja elő a sérülés történetét, hogy apja őt egy kapával kezen vágta, sebet is kapott és ő egy éppen kezutógyébe eső ásoval csak a kapát akarta az apja kezéből kiútni, véletlenből sértve meg e közben az öregnek az orrát. Hogy pedig apja miért támadt ellene: ennek is okát adja. Apja immár a negyedik feleséggel él, a felház a fiúé, ezt a fiútól most kéri valami vevő; felszólította hát az apját, hogy vagy ő vegye meg tőle, vagy engedje eladni a házrészét. Ez hozta dühbe az öregot, aki a fiát egy izben már baltával is fejbe vágta.

—**Közigazgatási vizsgálat.** Vácson Andor dr. főispán a f. hó 4-én délután kezdte meg Szentes város háztartásában a hivatalos

közigazgatási vizsgálatot, melynek az napi kinos eredményével lapunk más helyén számolunk be. A tegnapi napon a főispán a vizsgálatot a városi adópénztárnál folytatta s így veszi sorra az összes pénztárakat. A közigazgatási vizsgálat eredményének tisztásképét természetesen csak annak teljes befejeztével fogjuk látni és így csak akkor is fogunk vele érdemileg foglalkozni.

—**Öngyilkos csendőr.** A szomszédos kis Szegvár községnek nagy szenzációja volt a f. hó 4-én, esemény, mely egészen kizozta a falu népét a rendes nyugalmából: az ottani csendőrors egy legénynek az öngyilkossága. Kassa és Janos csendőr neve, aki a fentjelzett nap reggelén öngyilkos szándékkal meglötte magát a szolgálati fegyverével és rövid kínlás után meg is halt. A vizsgálat fog talán teljes világot vetni az indokra, ami a szerencsétlen élete elemzésére rávitte; de úgy hírlik, hogy szerelmi bánatában ölte el magát.

—**Egyéleti élet.** A szentesi kerületi betegsegélyző pénztár, mint erről már egy ízben hírt adunk, ma délután 2 órakor közgyűlést tart az ipartestület ház tereben. E közgyűlésre azzal hívjuk fel az érdekeltek figyelmét, hogy — a szabalyzat értelmében ezúttal az abban résztvevők, számukra való tekintet nélkül határozhatnak a tárgysorozatra kitűzött ügyekben, — az alapszabaly módosítás ügyének kivételével.

—**Zajlik a Tisza.** Egész dermedő hidegével rongtort ránk néhány napja zuzmaras szakali vén tél apó. Fázósan sietnek végig az emberek az utcákon, hogy dolgukat mielőbb végezve hazajussanak a jó meleg kalyha mellé, a fülüket vörösrre csipdesi az éles téli levegő s az orrok megfogják a közmondásos verébet. A Tisza pedig, a mi kedves szöke Tiszánk szintén magára kezdi öltögetni kemény jégpáncéját, néhány napja zajlott már jege úgy, hogy most a két part közt a gyalog közlekedés a jégen történik.

—**Sünyet halt.** Dorosmárió írja levelezőnk, hogy ott a f. hó 2-án tragikus halállal mult ki Losonczi Ferenc gazdamber. Losonczi aznak szénát akart szállítani Szegedre. Kocsissal megrakták a szerket, aztán a gazda felkúporodott a széna hegyibe, a cseléd meg jóval alább vacoltta be magát és elindult az útra. Egy nagy zökönőnél aztán annyira megingott a szerkerakomány, hogy Losonczi hanyatt-homlok vágódott le róla a fagyos rögekre, melyeknek homlokosontja megrepedt és a szerencsétlen ember szörnyet halt. A kocsis legalább — aki gazdája holttestével visszatért a községre, így adta elő az esetet. A községi előjáróság azonban szükségesnek látta, arról jelentést tenni Szegedre, miután a halalos sérülés kiterjedtségétől is eredhet. A szegedi törvényszék aztán Irányi Dezső vizsgálat-bírókat küldte ki a vizsgálat megindítására.

—**Megszűnt jószágveszedelem.** Sándorfalva községben, a rendőrségre érkezett hivatalos értesítés szerint, megszűnt a sertésvesz és a község határát feloldották a hatóság zár alól.

—**A lokomobil és cséplőgépkezelők tanfolyama,** az állami ipariskolában (Budapest, VIII. ker. Népszínház u. 8.) január hó 2-án nyílik meg s a p. hó 10-ig tart. E tanfolyamon a gőzmozdony (locomobil) és a különböző cséplőgépek szerkezete és kezelése fog taníttatni. Tanulókat felvételtnek a 18 éltévöket betöltött, irni, és olvasni tudó önálló lakatosok, kovácsok s a különböző gépygarak főbb munkásai, továbbá gazdasítiztek, birtokosok, géptulajdonosok. A belépők erkölcsi bizonyítványt tartoznak elmutatni, a nem önálló munkások ezenkívül, ha munkában állanak, a munkaadótól kiállítandó munkabizonyítványt, ha nem állanak munkában, munkakönyvüket tartoznak benyújtani. A tandíj 5 frt, a mit előzetesen, a beiratkozás alkál-

mával kell lefizetni. A beiratások f. évi december 15 től január 2-ig tartatnak az intézet helyiségében (Budapest, VIII. ker. Népszínház-u. 8. sz.). Vidékiek a tandíj beküldése mellett levélben is iratkozhatnak. A vidékről jövő tanulóknak január 2-ig nem szükséges személyesen megjelenni az intézetben.

* **Jó gyermekek, örüjétek!** Mikulás bácsi megérkezett Hoffmann Jakabhoz és annak 8—16 és 21 krajáros bazárjából szép játékszereket hoz nektek. Minden délután fél kettőkor díszes mechanikai pojkák s evő nyulak mechanizmus működők és ingeny látható úgy ez, mint a sok mindenféle finom francia játékok kiállítás.

* **Köhögés, rekedtség** és elnyalkósodásnál, a torok és a lélegzési szervek minden zavaránál, melegen ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmébe Egger kitünő hatású mellpasztillát. Kaphatók 25 és 50 kros eredeti dobozokban, minden gyógyszerboltban és nevezetesebb gyógyszerüzletben. Fő- és széküldési raktár: Egger A. fia! Nador gyógyszerüzlet Budapest Váci-körút 17. 8

Nyilatkozat.

Tekintetes Szerkesztőség!

A »Szentes Lap« 142 ik számában a kisteleki rendes levelező, — a kisteleki közalapotokról írva, — a következőket is írja: »a megjelölt iskolászeki tagok választásánál egyetlenek pakulicnak sem adtak helyet, mind kipróbált 48-as polgárok választattak be.

Ezzel szemben, mint a kisteleki iskolaszék megválasztott elnöke, kijelentem, hogy ezt tisztán személyem ellen intéztek, s igen úgyte-fogyott intriganok tekintem — és hogy engemet ilyen gyatraságokkal az elnöki szék-ből kiugrasztni nem lehet.

Sem nekem, sem az iskolászeknek rendes levelező úr politikai bölcseségére szükségünk nincsen, hanem igen is arra, hogy a közoktatás érdekeit szolgáljuk.

Tisztelettel kérem tekintetes szerkesztő urat a fentiek közlésére.

Kistelek, 1896. december 2-án.

tisztelettel híve:

Tolnaffy Béla,
isk. sz. elnök.

Meghívó.

A szentesi nagyhegyi gyöngyözsg f. évi nov. 29 ére meghirdett rendkívüli közgyűlése a tagok részvétele miatt megtartható nem lévén, ugyanazon tárgyra a rendkívüli közgyűlés ma vasárnap d. e. 10 órakor fog a szokott helyen megtartatni, melyre a birtokosságot tisztelettel meghívja

Szentes, 1896. december 6.

As elnökletg.

Népesedési mozgalom.

(1896. november 28-tól december 5-ig.)

»születtek: Vas Antal, Berényi Lajos, Török Eszter, Musa Judit, Katai Pál, István, Paksi Sándor, Gaspar Erzsébet, Tamadass Jusztina, Kanász Nagy Antal, Kósa Albert, Acsi Kovács Sándor, Kondor Eszter, Német Imre, Tóth Mária, Gajda Andras, Czako Maria, Hajdú Imre Andras, Lajos Mária, Punnyiszkai Lidia, Piti Anna Margit, Baranyi József.

»Elhaltak: Katona Terézia, 38 éves, hasihagyamaz. Széll Gizella, 26 éves, embolia. Balog Szabó Erzsébet, 2 éves, agyhártyalob. Kovacs Lidia, 2 hónapos, gyomor és bélhurut. Lakos Julianna, 20 éves, szervszivbaj. Madarász Lidia, 63 éves, hajrák. Sinoros Szabó Erzsébet, 75 éves, aggkór. Páncél Juliána, 13 éves, tüdővész. Donát László, 2 éves, tüdőgümökór. Dezső Lidia, 4 hónapos, bélhurut. Tóth István, 71 éves, agyszélhűdés. Ugrai Sándor, 60 éves, bélzárodás. Négyesi Julianna, 2 hónapos, hörglob.

»Házasságra léptek: Kádár Sándor Vági Julianna, Kun Bálint Vékony Judit, Gilice János Tóth Zsuzsánna, Kálmán Lajos Nagy Zsuzsánna, Pintér József Orosz Franciska, Blázsik Lajos Keresztes Zsuzsánna.

Hirdetmény.

A »Csongrádmegyei takarékpénztár részvénytársaság« 1897. január hó 1-től 6 évi tartamra 50 kros heti befizetéssel új XI-ik betét-csoportot nyit.

A befizetett heti betétek után félévi tőkésítés mellett tisztán 5% kamatot fizet az intézet.

A heti befizetés eltérőleg az eddigi szokástól, a hét bármely köznapián teljesíthető. — Beiratási díj 50 kr.

Kivált felvilágosítással szolgálunk a takarékpénztár hivatalnokai az intézet helyiségében a Hariss-házban. 3—2

3651/ik. 1896. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy *Secler Imre* végrehajtónak *Zsarkó Kuti Sándor* végrehajtist szenvedő elleni 90 frt tőkekövetelés és járuléka iranti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvényszék (a szentesi kir. járásbírószág) területén levő, Szentes községben fekvő, a szentesi 4951. sz. tjkben A + 9115. (b 1. rsz. a. foglalt 4⁴⁴⁴1832 hold téri donái tanyaföldre 2848 frtban és

a szentesi 4892. sz. tjkben A + 9115 a rsz. a. foglalt 9⁴⁴⁴1832 hold donái tanyaföldre és tartozékaira 862 frtban ezennel megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1897. évi január hó 28 ik napján délelött 9 órakor ezen telekkönyvi hatóság épületében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladatni fognak

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsarának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a banatpénznek a bíróágsnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályzerű elismerményt átszolgáltatni.

Kelt Szentesen, a kir. jbiróság mint tkvi hatóságsnal 1896. évi szeptember hó 22-én.

KATKICS, kir. aljbíró.

Gróf Károlyi Mihály uradalmi felügyelősége Parád.

Felső-Akna-Parádi természetes és Arsen-vastartalmú gyógyfórtás

Dr. Than és dr. Lengyel

egyot. tanárok vegyalmézési szerint tartalmaz 1009 gr. vizében:

0.00887 gr. arsentrioxdyot, vagyis 0.0186 gr. natrium arsenátot és 10.000 súlyrészbzen: 35.2718 gr. vasoxdyot, azonkívül tartalmaz tetemes mennyiségű alumínium, calcium, magnesium, kalium és natrium sulfatot, a mely alkotó részeinél fogva **BIZTOS HATÁSÚ**

sápkór, vérszegénység, női ivarszervek bántalmainál, idegbajoknál, bőrbetegségeknel stb.

Raktár:

Ifj. Kovács Sándor kereskedésében.

Rum

palackokban.

Lt. 1 1/2 3/10 2/10

Cuba . . .	frt 1	50	35	25
Braziliai . . .	1.30	65	40	30
Jamaika . . .	2.—	1.—	65	45
Ananász . . .	2.60	1.30	80	55
Old Jamaika (különlegesség)	3.50	1.80	1.10	75

kimérve

Eredeti braziliai rum literje	frt 1.20
» Jamaikai » » »	2.—
» » » legfinomabb »	2.80

Thea

Császár-keverék dekája . . .	12 kr
Karaván thea » » »	8 kr
» » » dobozban 35 50 75 kr.	
Stollwerk.-féle reg. thea dobozban	50 kr és f. 1.10

Orosz karaván-thea eredeti csomagokban »Brüder K. és C. Popoff« moszkvai cégtől, csomagja 40 kr, 80 kr és f. 1.30 kr.

Moszkvai »Carskij Bouquet« fekete, erős, zamatos thea, csomagja 60 kr, frt 1.20 és 72 kr.

Különfélék

Olasz karfiol 1 fej	18 kr.
Aszalt-szilva boszniai I. kilója	32 kr.
Aszalt-szilva boszniai II. kilója	28 kr.
Bordói conserv szilva	48 kr.
(különlegesség)	
Bajor torma dbja	15 kr.
Narancs apróbb dbja	2 1/2 kr.
» Jajfa dbja	5 kr.
Datolya kilója	60 kr.
Brünell kilója	frt 1
Vegyes cukros gyümölcs kilója	f 1.60
Angol thea-sütemény kilója	f 1.50

Karácsonyfa díszítés 1 kis doboz	45 kr.
Karácsonyfa-díszítés 1 nagy doboz	75 kr.

Tartalmaz gyertyát, gyertyatartót, aranyhaját, lamotta napot, ezüst- és arany-bronz és különféle habsütémenyt.

Krampuszok Nikulások

Marzipán alakok.

Szalonn-petróleum

1 kanna f. 1.30.

Ifj. Kovács Sándor fűszer-kereskedésében.

Legszolidabb bevásárlási forrás!

BARTHA SÁNDOR

fűszer- és vegyesárúk kereskedésében, Szentesen.

Valódi Jamaikai rum 1 liter 2 frt, 1/2 liter 1 frt, 3/10 liter 60 kr, 2/10 liter 40 kr.
 Valódi Cuba és braziliai rum 1 liter 1 frt, 1/2 l. 55 kr, 3/10 l. 36 kr, 2/10 l. 24 kr.
 Szeremi ó- és uj szilvórium, hazai és külföldi **COGNAC**, mindennemű
 édesített italok, kiváló finom Peccó, Chinai, Congó, Karaván és Császár-
 keverék- theák, mindennemű főzelékek. Legfinomabb cukor, kávék, boszniai
 és csemege-szilva; mindennemű fűszerek a legolcsóbb, legjobb és leg-
 pontosabb kiszolgálásban kaphatók. 3-2

Ipari és házi célokra denaturált szesz!

Eletnagyságú

arokép

krétarajzban.

Legszebb szobatisz.

Legkedvesebb emlék.

Legalkalmasabb ajándék

karácsony és újévre.

Egy legújabb módszer segítségével 24 óra alatt életnagyságú mellképeket készítenek művészies kivitelben, eddig még soha el nem ért tökéletességgel és olcsó árban.

Tessék megjegyzőket kérni.

KOHN DÁVID, Budapest, Károly-körút 17.

Ügynökök mindenütt kerestetnek. 10-2

Főnyeremény
esetleg
500.000 márká.

Szerencse-jelentes!

A nyereményekről az állam beszéltek. Első húzás december 10-én.

Meghívás a Hamburg állam által biztosított nagy pénzsorsolás nyeremény-esetysiben való részvételre, melyben **10 millió 746,990 márkát biztosan nyerni kell.**

Ez előnyös pénzsorsolás nyereményei, mely természetesen csupán 112.000 sorsjegyet tartalmaz, a következők:

A legnagyobb nyeremény esetleg 500.000 márká.

Díj	300.000 márká	46 nyeremény.	5000 márká
1 nyeremény.	200.000	106	3000
2	100.000	206	2000
1	75.000	782	1000
1	70.000	1348	400
1	65.000	42	300
1	60.000	138	200 és 150
2	55.000	35327	155
1	50.000	8961	134, 104 és 100
1	40.000	9249	73, 45 és 21
3	20.000		
21	10.000		
		összesen:	56.240 nyeremény,

melyek néhány hónap alatt, hét osztályban biztosan előnéletnek. Az első osztályú főnyeremény 50.000 márká, mely a második osztályban 55.000 márká, a harmadikban 60.000, a negyedikben 65.000, az ötödikben 70.000, a hatodikban 75.000, a hetedikben 200.000 márkára emelkedik és a díjak, 300.000 márkával együtt esetleg 500.000 márkát tehet ki.

Az első húzásra, mely hatóságilag **1896. december 10-én** megállapított: egy egész eredeti sorsjegy ára csak 3 frt 50 kr.
 egy fel „ „ „ 1 „ 75 „
 egy negyed „ „ „ — „ 90 „

A következő osztályokért való befizetések, valamint a pontos nyeremény-jegyzék betekint-hető a hivatalos és állameimerrel ellátott sorsolási tervből, melyet kívánatra díjtalan és portómentesen előre megküldök.

Minden résztvevőnek azonnal a megtörtént húzás után, külön felhívás nélkül megküldöm a hivatalos sorshúzási jegyzéket.

A nyeremények kifizetése és szétküldése, közvetlenül tőlem történik az érdekeltekhez, teljes értékben és a legnagyobb titoktartás mellett.

=====
 Megrendeléseket postautalvánnyal vagy utánvétellel kérek eszközölni.
 =====

Megrendelésekkel tehát mindenki, a közeli házásra való tekintettel azonnal, de legkésőbb

f. évi december 10-ig bizalommal forduljon:

Heckscher József bank- és váltó-üzletéhez, Hamburgban.

Stowasser J.

csész. és kir. hangszergyáros Budapest, II. k. Lánchíd-utca 5.

Saját gyártmányú kőműz fuvó, vonó, verőhangszerek és azok alkateszeiről, émbalmok, ceterák, mechanikai zenszűmrekről nagy képes sorozatok kivánatra díjmentesen megküldök. Zongorák fel-kereséséhez szükséges hangszerek előnyös áron feltehetően megküldök. Orgonahangok harmónikákról 4000 árúkat készítek.

Az ezredéves Műltárban az Allami arany-éremmel kitüntetve

Mindennemű hangszerek javítása a legolcsóbb árban eszközöltetik. 4-3

Bútor-raktár!

Tisztelettel tudatom a nagyerdemű közönséggel, hogy saját házamban dúsan berendezett

bútor-raktárt

nyitottam, hol a leggyorsabb és legdíszesebb háló-szoba, ebédlő és szalon-berendezések olcsó árban kaphatók. A né. é. közönség pártfogásáért kérem, vagyok

Szentes, I. t. 303. sz.

tisztelettel:
Vass Lajos,
 azutalós.

Három jégverem meg-, vagy bárbe-vehető, kurca-parti-utca I. t. 69.

Richter-tele Horgony-Pain-Expeller

Liniment, Capsici comp.
 Ezen hírneves házszer előállítását az áll. megrövidítésnek, mert már több mint 27 év óta megalapított, felidomszallító beforszásiakat alkalmazzák közönségek, család, top-szaggatásnál és meghűlésekél az az orvosok által bebiztosított, soha is mindig gyökérben maradnak. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyökör Horgony-Liniment előállítását, nem tilkos szer, hanem igazi népszerű házszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 fr. áron kaphatók. A Horgony-Liniment minden orvosszertárral és áruházzal van forgalmazva. Többek között a Horgony-Liniment Budapesten, B. vársz. alkalmazzák igen óvatosan legyeknek, mert mind a felforrósított utánzat van forgalmazva. Először a Horgony-Linimentet, az minden egyes átvétel alkalmával, vagy az Richter-csevegés utáni mind nem a felforrósított utánzatot kell használni.
 RICHTER F. AD. és társ. az áll. megrövidítés, BUDAPEST.

Üzleti értesítés.

Tisztelettel tudatom a t. vásárló-közönséggel, hogy a bekövetkező téli időnyre kézmű-, divat- és rövidárú-kereskedésem oly dúsán van felszerelve, hogy a legnagyobb kívánalmaknak is megfelelehetek; hogy mily előnyös árak mellett szeresheti bárki is be nálam szükségletét, szolgáljanak útmutatóul a következő árak:

- 1 rőf duplaszéles szövet, férfi öltönyre és női-kabátára 55 kr, s feljebb.
 - 1 rőf duplaszéles szövet, női ruhára 21 kr, s feljebb.
 - 1 rőf jó mosó barchet, legujabb mintákkal 16 kr, s feljebb.
 - 1 drb. téli kendő alpacca és posztó 45 kr, s feljebb.
 - 1 drb. téli kendő berliner (zeфир) 65 kr, s feljebb.
- Téli alsó tricóruhák minden nagyságban és árban.
- Menyasszonyi kelengyékhez szükséges árúk rendkívül olcsó árban.
- Saját érdekében kérem azért a t. vásárló-közönséget, szükséglete esetén üzletemet szíveskedjen megtekinteni, mert el van ősmerve különösen azon t. vevőim előtt, kik üzletemet fennállása óta bizalommal támogatják, hogy

kitünő jó minőségű árúkat nagyon olcsó árakon csakis **BUDAYNA** lehet beszerezni!!

Szentes, 1896. nov. hó.

Tisztelettel: **Buday Imre.**

A Szentesi hitelszövetkezet üzleti helyiségében 4 éves, 50 kros heti-betétes részjegyek jegyezhetők. A fizetések 1897. január hó 1-sejével kezdődnek.

Legjobb minőségű

porosz-koksz és kőszén

valamint aprózott tűzifa igen jutányos áron kapható

Kronstein József kereskedésében,

Kossuth-útca Obláth-féle ház. 3-1

1034 ki 896. Csongrádvármegye közg. bizottságától.

Hirdetmény.

Az alföldi tranzverzális állami műút szentes-kun-szentmártoni szakaszán létesítendő nyári út kiszélesítéséhez szükséges földterület megszerzése érdekében, a kisajátítási eljárás 65582/896. sz. kereskedelemügyi miniszteri rendelettel a Csúcs Lajosné szül. Dobos Hermin és kk. Cserna Mária tulajdonát tevő s a szentesi 2920. sz. tjkvben 9481. hrsza. foglalt ingatlanra elrendeltetvén, — ezen kisajátítási ügyben az 1881. évi XLI. t.c. 33. §-ában előírt bizottsági tárgyalás határidejéül f. évi december hó 23-ik napjának d. e. 10 órája, színhelyéül pedig a vármegyei széképület kisterme tüzetett ki.

Miről az összes érdekelték oly figyelmeztetéssel értesítettnek, hogy a kisajátítási tervrajz és összeírás Szentes város polgármesteri hivatalánál f. évi december hó 7-től bezárólag számítandó 15 napig köz-szemlére kitétettek, továbbá, hogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelték közül senki sem jelennek meg.

Kelt Szentesen, Csongrádvármegye közg. bizottságának 1896. évi november hó 28-án tartott üléséből.

Dr. Csató Zsigmond,

alispán,
közg. biz. h. elnöke.

7476/896.

A tisztántúli járás főszozabirójától.

Pályázati hirdetmény.

Mágoos községben ujonnan rendszerezített s évi 600 frt fizetéssel javadalmazott másodjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1883. évi I. t.c. 5. §-ában megszabott módon felszerelt kérvényeiket hozzám f. hó 18-ik napjáig nyujtsák be.

Mindszent, 1896. dec. 2-án.

2-1 **Vidovich,**
főszozabiró.

Értesítés.

Van szerencsém a n. érd. helybeli és vidéki közönségnek tudomására hozni, hogy **mosó- és vasaló-intézetemet**, (piactér) a ref. egyház bérházába helyeztem át.

Midőn megköszönném a n. érd. közönség eddigi magas pártfogását, kérem azt részemre továbbra is fentartani, mit igyekezni fogok mindenkor tiszta és szép munkámmal kiérdemelni.

Csipke-függönyök tisztítását gyorsan és jutányos áron teljesitem.

Szentesen, 1896. nov. hó.

Kiváló tisztelettel:

Biró Istvánné.

Egy tanult vasalónő nálam alkalmazást nyerc.

Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat.

Egységartásra külön szakosztály

12-2

GÖZCSÉPLŐINK

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak.

Magyarország legnagyobb és egyedüli

gazdasági gépgyára, mely a gazdálkodáshoz szükséges összes gazdasági gépeket gyártja.

Részletes árjegyzékkel és szakba vágó felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Kérjük minden kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

C z i m :

Első magyar gazdasági gépgyár részv.-társulat
Budapestben.

Különlegességek borkészítési gépekben.

A czimre ügyelni tessék!

SŐSBORSZESZ

általánosan elismert kitünő házi-szer; különösen a bedörzsölés-kenő-gyűrő-gyógyomódnál (massage) igen jó hatású. Ajánlható egyszersómind fogtisztító szerül is, a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tisztta, szagtalan izt nyer a szesz elpárolgása után, úgyszintén fejmosásra és a hajidegek erősítésére, fejkörpa-képződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Ára egy nagy üveggel 90 kr.
kisebb üveggel 45 krajcár.

3-2 **Brázay Kálmán,**
Budapestben, IV. kerület. Múzeum-körút 23. szám,

Kapható Szentesen: Abaffy László, Dobray Sándor, Eisler Lajos, Gunszt Dávid, ifj. Kovács Sándor, Pláger Vilmos, Saághy József, Sárossy Imre gyógyszerész, Szénássy Ferenc utóda, Szépe Károly, Várady Lajos, ifjú Vecseri Sándor, Zuckermann Károly uraknál.

Védjegy 19. és 20. sz.

Kapható Szentesen: Abaffy László, Dobray Sándor, Eisler Lajos, Gunszt Dávid, ifj. Kovács Sándor, Pláger Vilmos, Saághy József, Sárossy Imre gyógyszerész, Szénássy Ferenc utóda, Szépe Károly, Várady Lajos, ifjú Vecseri Sándor, Zuckermann Károly uraknál.

LEGOLCSÓBB KÖNYVNYOMDA

A

„SZENTES és VIDEKE” KÖNYVNYOMDÁJA!

FOLYÓIRATOK
KÖNYVEK
ZÁRMÉRLEGEK

KÖRLEVELEK
KERESKEDŐI
NYOMTATVÁNYOK

Névjegyek
közösséges — — 50 krtól
aranyszegélyű — — 1 fittól
szélesség 150 darab

Keresztelői
Egyházi kártyák
szélesség 150 darab

Menyegzői

Báli meghívók, Tánczrenaek

Diszokmányok

Szalag-aranyozás

Disz munkák

több színnyomásban is

RAKTÁRON:
ÜGYVEDI
NYOMTATVÁNYOK
KÖTELEZVÉNYEK
ADÓINTŐ.
C Z É D U L Á K
JUTÁNYOS ÁRBAN

S Z A M L A K
LEVÉLPAPIROK ÉS
BORÍTÉKOK
J E G Y Z É K E K
VONALOZOTT
ÜZLETKÖNYVEK
RENDELÉS SZERINT

GYÁSZJELENTÉSEK

*GYÁSZSZEGÉLYŰ
NÉVJEGYEK*

„SZENTES és VIDEKE”

SZERKESZTŐSÉGE ÉS HIRLAPKIADÓHIVATALA
(SONNENFELD SÁMUEL UR HÁZÁBAN) I. T. 306. SZ.

ELŐFIZETÉSEKET ELFOGAD — HIRDETÉSEKET VALAMINT NYILTTÉRI KÖZLEMÉNYEKET
A LEGJUTÁNYOSABBAN SZÁMIT FEL.